Η διδασκαλία της Ιστορίας στο Γυμνάσιο (σχολ. έτος 2022-23)

Δρ Μαρία Κασκαντάμη
Δρ Χρυσάνθη Κουμπάρου
Συντονίστριες Εκπαιδευτικού Έργου

Θεσμικά κείμενα

Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος της Ιστορίας στο Γυμνάσιο και στο Γενικό Λύκειο: ΦΕΚ 3971,
τ. Β΄, 17-9-2020, Υ.Α. 119511/Δ2

Ωρολόγια Προγράμματα

- Ημερήσιο Γυμνάσιο: Υ.Α. 94207/Δ2/29-07-2021, ΦΕΚ 3791, τ. Β΄
- Εσπερινό Γυμνάσιο: Υ.Α. 94214/Δ2/29-07-2021, ΦΕΚ 3791, τ. Β΄

Αξιολόγηση μαθητών

- **Ν. 4692/2020**, Αναβάθμιση του Σχολείου και άλλες διατάξεις, (άρθρο 4: Διδασκόμενα μαθήματα και αξιολόγηση μαθητών Γυμνασίου), ΦΕΚ 111, τ. Α΄, 12-6-2020
- **Ν. 4823/2021**, *Αναβάθμιση του σχολείου, ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών και άλλες διατάξεις*, (άρθρο 86: Αξιολόγηση μαθητών), ΦΕΚ 136, τ. Α΄, 3-8-2021
- ΙΣΤΟΡΙΑ Τρόπος εξέτασης, διατύπωση θεμάτων, Π.Δ. 319/2000, ΦΕΚ 261, τ. Α΄, 27-11-2000

Ιστορία

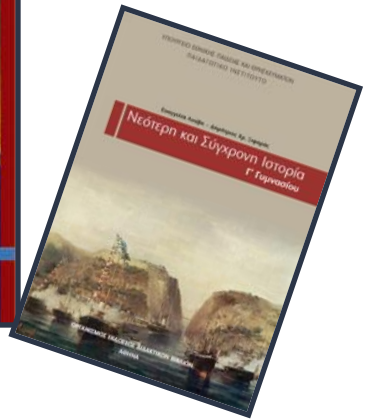

Θεσμικά κείμενα
Οδηγίες διδασκαλίας:
107959/Δ2/06-09-2022 έγγραφο ΥΠΑΙΘ

Ιστορία - Οδηγίες διδασκαλίας (α)

Περιεχόμενο

Τάξη Α΄: Αρχαία Ιστορία

Τάξη Β΄: Μεσαιωνική και Νεότερη Ιστορία

Τάξη Γ΄: Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία

- Μικρές διαφοροποιήσεις στην εξεταστέα ύλη σε σχέση με την εξεταστέα ύλη του σχολ. έτους 2021-22
- Μικρές αλλαγές στο υποστηρικτικό υλικό σε σχέση με το προτεινόμενο υποστηρικτικό υλικό στις οδηγίες του σχολ. έτους 2021-22

2 ώρες
σε όλες τις τάξεις

Ιστορία - Οδηγίες διδασκαλίας (β)

Διδασκαλία ενοτήτων αναλυτικά (εξεταστέα ύλη)
ή συνοπτικά (με διαγράμματα ή υποστηρικτικό υλικό).

Υποστηρικτικό υλικό – Προτεινόμενες δραστηριότητες - Προτεινόμενα θέματα εργασιών

Για κάποιες ενότητες δεν ακολουθείται η γραμμική διδασκαλία.

Ιστορία - Οδηγίες διδασκαλίας (γ)

Διδακτική μεθοδολογία:
μαθητοκεντρικές μέθοδοι – ενεργητική συμμετοχή μαθητών

- Αφήγηση
- Κατευθυνόμενος διάλογος
- Έρευνα πηγών
- Τοπική ιστορία
- Ατομικές και ομαδικές εργασίες εντός και εκτός τάξης
- Ιστορία του τόπου καταγωγής των μαθητών
- Δραματοποίηση ιστορικών γεγονότων
- Αξιοποίηση εποπτικού υλικού, έντυπου και ψηφιακού
- Επισκέψεις σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους

Σκοπός
Ανάπτυξη ιστορικής σκέψης και καλλιέργεια ιστορικής συνείδησης

Ιστορία - Οδηγίες διδασκαλίας (δ)

Πηγή: οτιδήποτε μας πληροφορεί για το παρελθόν

- Παρουσίαση σύντομων κειμένων
- Παρουσίαση και ανάλυση εκτενέστερων κειμένων
- Σύγκριση πηγών που προσεγγίζουν το θέμα από διαφορετική οπτική
- «Ανάγνωση» οπτικών πηγών.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΟ ΦΩΤΟΔΕΝΤΡΟ

Ενδεικτικά:

Οι μορφές και τα είδη των ιστορικών πηγών

Επίπεδα ανάγνωσης ιστορικής πηγής – Άρθρο εφημερίδας 1922

Ιστορία - Οδηγίες διδασκαλίας (ε)

Στάδια προσέγγισης των πηγών

1. Εξωκειμενική προσέγγιση: προέλευση, δημιουργός, χώρος, χρόνος
2. Κειμενική προσέγγιση: επεξεργασία πηγής - διάκριση αφηγηματικού μέρους από την επιχειρηματολογία, αντικειμενικής περιγραφής από τη μυθοπλασία, απόψεων από τα συμπεράσματα, αιτίων από τα αποτελέσματα
3. Διακειμενική προσέγγιση: εργασία σε παράλληλα κείμενα για τον εντοπισμό κοινών σημείων ή διαφορών

(συνδυασμός γνώσεων σχολικού εγχειριδίου με την επιλογή κατάλληλων χωρίων)

1. Σύνθεση κειμένου σε δοκιμιακό λόγο: γνώσεις, κριτική ικανότητα, ικανότητα στην αφαίρεση των περιττών, σύνθεση των αναγκαίων, ικανότητα στον χειρισμό της γλώσσας, ακρίβεια και σαφήνεια.

Επεξεργασία Πηγών
Πρόταση ενδεικτικής ευσύνοπτης βιβλιογραφίας

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΜΑΘΗΜΑ: Σύγχρονες προσεγγίσεις στη Διδακτική της Ιστορίας
ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Άγγελος Πολυκίδης

ΓΡΑΠΤΕΣ ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Βαγγέλης Καραμανωλάκης

Εξερευνώντας τα αρχεία: Ζητήματα διδασκαλίας της νεότερης Ιστορίας από τις πηγές

ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΠΗΓΩΝ

Δημήτρης Κ. Μαυροσκούφης
αναπληρωτής καθηγητής Α.Π.Θ.

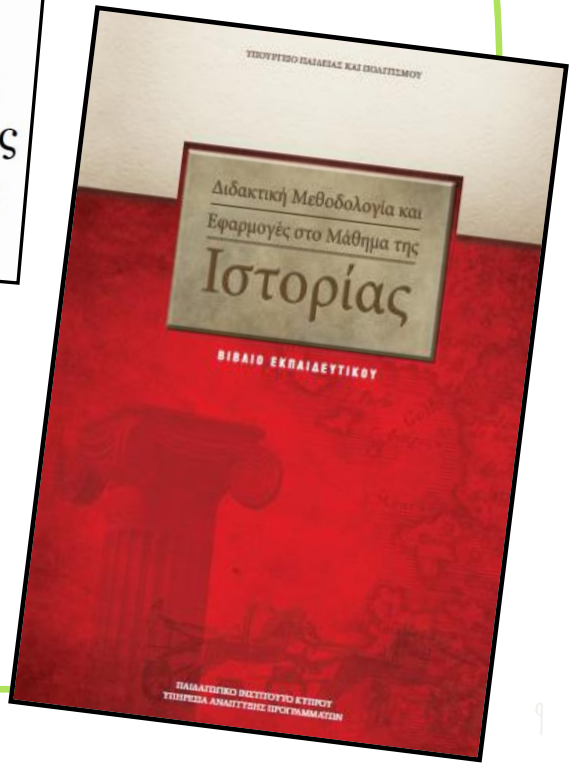

Ιστορία- Τρόπος εξέτασης

Α΄ Ομάδα Θεμάτων

Γνώση και κατανόηση της ιστορίας

Δίνονται 5 ερωτήσεις: οι μαθητές επιλέγουν 3×4 μ.= 12 μ.

Β΄ Ομάδα Θεμάτων

Σύνθεση των ιστορικών γνώσεων και κριτική προσέγγιση

Δίνονται 4 ερωτήσεις: οι μαθητές επιλέγουν 2×4 μ.= 8 μ.

Κάθε ερώτηση:

- ✓ Μπορεί να αναλύεται σε δύο ισοδύναμα ερωτήματα.
- ✓ Μπορεί να συνοδεύεται από φωτοτυπημένο υλικό προς επεξεργασία (από το σχολικό εγχειρίδιο ή από άλλη πηγή).